वेदांता लिमिटेड

संबंधित पार्टी व्यवहार धोरण

दस्तऐवजाचे नाव	**संबंधित पार्टी व्यवहार धोरण**
कंपनी	**वेदांता लिमिटेड**
द्वारे तयार केलेले	**कार्पोरेट सचिवालय**
आवृत्ती व शेवटचे आद्यतन	मे, 2015 मे, 07, 2019 मार्च 31, 2021 मार्च 25, 2022 मार्च 28, 2023 **मार्च 21, 2024**

सामग्री सारणी

अनु.क्र.	तपशील	पृष्ठ क्र.
1	प्रस्तावना	3
2	उद्देश	3
3	व्याख्या	3-5
4	मटेरियालिटी सुरुवात	5
5	त्यानंतरच्या बदलांसाठी मटेरियालिटी सुरुवात	5
6	संबंधित पक्षांची ओळख	5-6
7	संबंधित पक्षांच्या व्यवहाराची ओळख	6
8	संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांची मंजुरी आणि पुनरावलोकन करण्याची प्रक्रिया	6-11
9	संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांना मंजुरी देण्यासाठी लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन आणि संचालक मंडळासाठी घटक/ मार्गदर्शक तत्त्वे	11
10	अहवाल व खुलासे	12
11	मर्यादा व सुधारणा	12

प्रस्तावना

वेदांता लिमिटेडच्या ("**कंपनी**" किंवा "**व्हीईडीएल**") संचालक मंडळाने ("**बोर्ड**") संबंधित पक्षांच्या व्यवहारांबाबत ("**धोरण**") पुढील धोरण आणि प्रक्रियेचा स्वीकार केला आहे. लागू कायदे आणि नियमांचे पालन सुनिश्चित करण्यासाठी कंपनीद्वारे अवलंबिले जाणाऱ्या संबंधित पक्ष व्यवहरांचे संचालन करणाऱ्या प्रक्रियेची कल्पना या धोरणात आहे.

हे धोरण कंपनीला लागू असेल. कंपनीला लागू असलेले कायदे आणि नियमांच्या आधारावर कंपनी किंवा तिच्या उपकंपन्या आणि संबंधित पक्षांमधील व्यवहारांचे नियमन करण्यासाठी हे धोरण आहे.

हे धोरण एप्रिल 01, 2024 पासून प्रभावी होईल. कंपनीचे संचालक मंडळ लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या शिफारशीनुसार धोरणाचे नियतकालिक पुनरावलोकन करेल आणि कंपनी कायदा 2013/सेबी (लिस्टिंग ऑब्लिगेशन्स अँड डिस्क्लोजर रिक्वायरमेंट्स) नियम, 2015 सोबत संरेखन करण्यासाठी धोरणात वेळोवेळी सुधारणा करेल.

उद्देश

हे धोरण सिक्युरिटिज सिक्युरिटीज एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (लिस्टिंग ऑब्लिगेशन्स अँड डिस्क्लोजर रिक्वायरमेंट्स) नियमन, 2015 [कोणतेही बदल/सुधारणा/पुनर्रचना] च्या नियम 23 च्या आवश्यकतेनुसार आणि कंपनी कायदा, 2013 ("कायदा")च्या कलम 188 च्या अटींवर तयार करण्यात आले आहे आणि कंपनी किंवा तिच्या सहय्यक कंपन्या आणि तिच्या संबंधित पक्षांमधील व्यवहारांना योग्य मंजुरी, प्रकटीकरण/खुलासे आणि अवहालाच्या आवश्यकतेची सुनिश्चिती करण्याच्या उद्देशाने आहे. कंपनीने आपल्या वार्षिक अहवालात, कंपनी आणि संबंधित पक्षांमधील व्यवहार तसेच संबंधित पक्षांशी व्यवहारासंबंधीची धोरणे उघड करणे आवश्यक आहे.

या धोरणात वापरल्या जाणाऱ्या परंतु येथे परिभाषित न केलेल्या सर्व भांडवली संज्ञांना कायदा आणि त्याखाली तयार केलेले नियम आणि सूची विनियमांमध्ये वेळोवेळी सुधारित केलेल्या अशा संज्ञांना दिलेला अर्थ असेल.

व्याख्या

कायद्याच्या कलम 2 (76) किंवा लागू लेखा मानकांतर्गत परिभाषित केला आहे तोच अर्थ **संबंधित पक्षचा** असेल.

जर का:

a) सूचिबद्ध संस्थांच्या प्रवर्तक किंवा प्रवर्तक गटाचा भाग असणारी कोणतीही व्यक्ती किंवा संस्था; किंवा
b) कोनतीही व्यक्ती किंवा कोणतीही संस्था, कायद्याच्या कलम ८९ अन्वये कोणत्याही वेळी मागील तीन आर्थिक वर्षात, सूचिबद्ध संस्थांमध्ये थेट किंवा फायदेशीर व्याजाच्या आधारावर दहा टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक इक्विटी समभाग धारण करत असेल;

तर तिला संबंध पक्ष समजले जाईल.

कायद्याच्या कलम 2(77)मध्ये परिभाषित केले आहे तोच अर्थ संबंधित पक्षाच्या अनुषंगाने **संबंधित**चा असेल.

कायद्याच्या कलम 188(1) आणि लिस्टिंग नियमांच्या नियम 2(1)(zc) अंतर्गत परिभाषित केल्याप्रमाणे **संबंधित पक्ष व्यवहारा**चा अर्थ असेल.

लिस्टींग नियमांच्या नियम 2(1)(zc) अंतर्गत संबंधित पक्ष व्यवहार म्हणजे संसाधने, सेवा किंवा दायित्वे यांच्या हस्तांतरणाचा समावेश असलेला व्यवहार जो खालीलमध्ये असेल:

i. *एकीकडे सूचिबद्ध संस्था किंवा तिची कोणतीही उपकंपनी आणि दुसरीकडे सूचिबद्ध संस्था किंवा तिच्या उपकंपनीचा संबंधित पक्ष*
ii. *एक सूचिबद्ध संस्था किंवा तिची कोणतीही उपकंपनी एकीकडे आणि इतर कोणतीही व्यक्ती किंवा संस्था दुसरीकडे, ज्याच्या उद्देश आणि परिणाम हा सूचिबद्ध संस्था किंवा तिच्या कोणत्याही उपकंपन्यांशी संबंधित पक्षाला फायदा मिळवून देणे आहे.*

किंमत आकारली जाते की नाही याची पर्वा न करता आणि संबंधित पक्षासोबतचा "व्यवहार" करारामध्ये एकच व्यवहार किंवा व्यवहारांचा समूह समाविष्ट केला जाईल.

सूट

परंतु, सूची विनियमांच्या उद्देशांसाठी खालील संबंधित पक्ष व्यवहार होणार नाही:

a) भारताच्या सिक्युरिटीज अँड एक्स्चेंज बोर्ड (भांडवल आणि प्रकटीकरण आवश्यकता जारी करणे) विनियम, 2018 अंतर्गत आवश्यकतांचे पालन करण्याच्या अधीन, प्राधान्याच्या आधारावर निर्दिष्ट सिक्युरिटीज जारी करणे.

b) आपल्या असूचीबद्ध सहाय्यक कंपन्यांसह सूचीबद्ध घटकांद्वारे खालील कॉर्पोरेट कृती ज्या सर्व भागधारकांना त्यांच्या समभाग धारणाच्या प्रमाणात समान पद्धतीने लागू / देऊ केले जातात.
   - लाभांश भरणे
   - सिक्युरिटिजचे उपविभाग किंवा एकत्रिकरण
   - राईट्स इश्यू किंवा बोनस इश्यूद्वारे सिक्युरिटिज जारी करणे; आणि
   - सिक्युरिटिज परत खरेदी करणे

c) सर्व भागधारक/लोकांना समान रीतीने लागू /देऊ केलेल्या अटींवर बँका/ गैर-बँक वित्तीय कंपन्यांद्वारे मुदत ठेवी स्वीकारणे, ज्या प्रकटीकरणाच्या अधीन आहेत तसेच जसे मंडळाने निर्दिष्ट केलेल्या प्रारुपात दर सहा महिन्यांनी संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांचे प्रकटीकरण दर सहा महिन्यांनी स्टॉक एक्सचेंजकडे करावे.

   पुढे, एखाद्या मान्यताप्राप्त स्टॉक एक्सचेंजवर सूचिबद्ध असलेल्या म्युच्युअल फंडद्वारे जारी केलेल्या युनिट्ससाठी ही व्याख्या लागू होणार नाही.

d) कंपनी आणि तिच्या सहय्यक कंपन्यांच्या कोणत्याही संचालक किंवा मुख्य व्यवस्थापकीय कर्मचारी ("केएमपी") द्वारे सामान्य व्यवसायासाठी वाजवी व्यवसाय व प्रवासखर्चाच्या प्रतिपूर्तीसाठी या धोरणांतर्गत मंजुरीची आवश्यकता नाही.

विशिष्ट प्रकारचे व्यवहार किंवा व्यवस्था जे विशेषतः स्वतंत्र कायद्याच्या तरतुदींनुसार हाताळले जातात आणि स्वतंत्र मंजुरी/ प्रक्रियांअंतर्गत अंमलात आणले जातात त्यांना लागू कायदा आणि संबंधित प्रक्रियांनुसार मंजुरी सिली जाईल. अशा व्यवहारांचे उदाहरण खालीलप्रमाणे आहे.

- लागू कायदेशीर तरतुदींचे पालन करुन कंपनी किंवा तिच्या उपकंपन्यांद्वारे संचालक/केएमपींची नियुक्ती.
- कंपनी किंवा तिच्या उपकंपन्यांचे ईएसओपींसह संचालक किंवा केएमपींच्या लाभासाठी असलेले समभाग आधारित इन्सेन्टिव्ह योजना; किंवा
- सीएसआर योगदान

आर्म्स लेन्थ ट्रान्झॅक्शन म्हणजे दोन संबंधित पक्षांमधला व्यवहार जे ते संबंधित नसल्याप्रमाणे केले जातात, जेणेकरून हितसंबंधांचा कोणताही संघर्ष होणार नाही.

व्यवसायाचा सामान्य क्रम

व्यवसायाच्या सामान्य क्रमात व्यवहार या संज्ञेची व्याख्या कायदा किंवा लिस्टिंग नियमांमध्ये करण्यात आलेली नाही. मात्र, इंटरनशनल स्टँडर्ड ऑन ऑडिटिंग (आयएसए) 550 ने संस्थेच्या व्यवसायाच्या सामान्य क्रमाच्या बाहेरील व्यवहाराची काही उदाहणे नमूद केली आहेत. अशी उदाहरणे खाली दिली आहेत:

- कॉर्पोरेट पुनर्रचना किंवा अधिग्रहणासारखे क्लिष्ट इक्विटी व्यवहार
- कमौवत कॉर्पोरेट कायदे असलेल्या अधिकारक्षेत्रात परदेशी संस्थांशी व्यवहार
- कोणत्याही मोबदल्याची देवाणघेवाण न करता संस्थेद्वारे दुसऱ्या पक्षाला जागा भाड्याने देणे किंवा व्यवस्थापन सेवा प्रदान करणे
- प्रचंड मोठ्या सवलती किंवा परताव्यासह विक्री व्यवहार
- परिपत्रक व्यवस्थेतून व्यवहार, उदाहरणार्थ, पुनर्खरेदीच्या वचनबद्धतेसह विक्री.
- कालबाह्य होण्यापूर्वी ज्याच्या अटी बदलल्या जातात अशा करारांतर्गत व्यवहार

मटेरियल संबंधी पक्ष व्यवहाराचा अर्थ तोच असेल जसा लिस्टिंग नियमांच्या नियम 23(1) मधील तरतुदी अंतर्गत परिभाषित केला आहे.

पूर्ण मालकीची उपकंपनी ("डब्ल्यूओएस) मध्ये अशा कंपनीचा समावेश असेल ज्यामध्ये होल्डिंग कंपनी, एकतर थेट स्वतःहून किंवा प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे तिच्या इतर पूर्ण मालकीच्या उपकंपन्यांद्वारे त्या कंपनीच्या एकूण मतदान शक्तीचा 100% वापर करते किंवा नियंत्रित करते; किंवा त्या कंपनीच्या संचालक मंडळाची रचना नियंत्रित करते.

मटेरियालिटी सुरुवात

लिस्टिंग नियमांच्या नियम 23 नुसार कंपनीने व्यवहरांसाठी मटेरियालिटी थेशोल्ड प्रदान करणे आवश्यक आहे ज्याच्यापलीकडे सामान्य ठरावाद्वारे भागधारकांची मंजुरी आवश्यक असेल आणि संस्था त्या विशिष्ट व्यवहारासाठी संबंधित पक्ष असो वा नसो, अशा ठरावांसाठी कंपनीचा कोणताही संबंधित पक्ष मतदान करणार नाही.

नियम 23(1)च्या तरतुदीत असे नमूद केले आहे की जर करावयाचे व्यवहार वैयक्तिकरित्या किंवा त्या आर्थिक वर्षादरम्यानचे आधीचे सगळे व्यवहार एकत्रित केल्यास, ते रुपये एकहजार कोटीपेक्षा किंवा सूचिबद्ध संस्थेच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणानुसार सूचीबद्ध संस्थेच्या एकत्रित वार्षिक उलाढालीच्या दहा टक्के असेल, यापैकी जे कमी आहे; तर संबंधित पक्षाशी व्यवहार भौतिक (मटेरियल) मानला जाईल.

वरील असूनही, लिस्टिंग नियमांच्या नियम 23(1अ) नुसार ब्रँड वापर किंवा रॉयल्टी संदर्भात सूचीबद्ध संस्थेने संबंधित पक्षाला पैसे दिलेला व्यवहार मटेरियल समजाला जाऊल जर करावयाचे व्यवहार वैयक्तिकरित्या किंवा त्या आर्थिक वर्षादरम्यानचे आधीचे सगळे व्यवहार एकत्रित केल्यास, ते सूचिबद्ध संस्थेच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणानुसार सूचीबद्ध संस्थेच्या एकत्रित वार्षिक उलाढालीच्या पाच टक्के पेक्षा जास्त असेल तर.

नियमन 23(4)मध्ये स्पष्ट केले आहे की कंपनीची सूचीबद्ध नसलेली उपकंपनी पक्ष असेल पण कंपनी पक्ष नसेल अशा मटेरियल संबंधित पक्ष व्यवहारासाठी कंपनीच्या भागधारकांची मंजुरी व्यवहारासाठी आणि पुढील मटेरियल बदलांसाठी (खाली परिभाषित) आवश्यक असेल.

त्यानंतरच्या बदलांसाठी मटेरियालिटी सुरुवात

मटेरियल संबंधित पक्ष व्यवहारासंबंधाने प्रत्येक पुढील मटेरियल बदलाचा अर्थ आहे आधीच मंजूर व्यवहार मूल्याच्या 20% पेक्षा जास्त एकत्रित उत्पन्न विवरणात निव्वळ आर्थिक प्रभाव असणारी कोणतीही भिन्नता किंवा रु. 1,000 कोटी, यापैकी जे जास्त असेल ते.

संबंधित पक्षांची ओळख

अनुपालन अधिकारी कायद्याच्या कलम 2(76) मध्ये परिभाषित केल्यानुसार संबंधित पक्षांची सूची राखेल, कंपनी (स्पेसिफिकेशन ऑफ डेफिनिशन डिटेल्स) नियम, 2014 आणि लागू लेखा मानकांनुसार वाचावे:

- प्रत्येक संचालक आणि मुख्य व्यवस्थापकीय कर्मचाऱ्याने नियुक्तीच्या वेळी, प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीला आणि जेव्हा केलेल्या प्रकटीकरणात काही बदल असेल तेव्हा फॉर्म MBP-1 मध्ये प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे त्याला किंवा तिला स्वारस्य असलेल्या सगळ्या व्यक्ती, संस्था उघडपणे नमूद कराव्या.

- प्रत्येक संचालक आणि मुख्य व्यवस्थापकीय कर्मचारी नियुक्तीच्या वेळी, प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीला आणि प्रकटीकरणात जेव्हा बदल असेल तेव्हा घोषणा करावी
  - संबंधितांविषयी
  - ज्या फर्ममध्ये असे संचालक/व्यवस्थापक किंवा त्याचे नातेवाईक भागीदार आहेत
  - खाजगी कंपन्या ज्यामध्ये संचालक किंवा व्यवस्थापक किंवा त्याचे नातेवाईक सदस्य किंवा संचालक आहे
  - सार्वजनिक कंपन्या ज्यामध्ये संचालक किंवा व्यवस्थापक संचालक आहे आणि त्याच्या नातेवाईकांसह 2% पेक्षा जास्त पेडा-अप भाग भांडवल धारण करतो.

अनुपालन अधिकारी:

- संचालक आणि केएमपी यांनी केलेल्या घोषणेच्या आधारावर संबंधित पक्षांशी संबंधित माहिती, त्यांच्या वैयक्तिक/कंपनी तपशीलांसह, अद्ययावत डेटाबेसच्या स्वरूपात शोधून नोंदवून ठेवेल.

- आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातील आणि त्यानंतरच्या कोणत्याही बदलानुसार, वेदांता समूहातील संबंधित पक्ष जसे उपकंपन्या, संयुक्त उपक्रम, सहयोगी इ. ओळखेल आणि डेटाबेसमधे त्याची माहिति साठवेल.

- कंपनीच्या प्रवर्तकाचा किंवा प्रवर्तक समूहाचा भाग असलेल्या व्यक्ती/संस्था किंवा थेट किंवा कोणत्याही वेळी, लगेचच्या मागील आर्थिक वर्षात कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 89 अंतर्गत प्रदान केलेल्या फायदेशीर व्याज आधारावर दहा टक्के किंवा अधिकचे इक्विटी शेयर्स धारण करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्ती किंवा संस्था ओळखून त्यांचा डेटाबेस राखणे.

- आवश्यक असेल तेव्हा संबंधित पक्षांचा डेटाबेस अद्ययावत करणे आणि तिमाहीतून किमान एकदा त्याचे पुनरावलोकन करणे

संबंधित पक्षांच्या व्यवहाराची ओळख

- त्याचा किंवा तिचा किंवा त्याच्या किंवा तिच्या नातेवाईकाचा सहभाग असलेल्या संभाव्य संबंधित पक्ष व्यवहाराविषयी प्रत्येक संचालक, मुख्य व्यवस्थापकीय कर्मचारी व वरिष्ठ व्यवस्थापन कंपनी किंवा जोखीं व्यवस्थापन समितीला ही सूचना देण्यास जबाबदार असेल.

- जेथे त्यांचे वैयक्तिक हित आहे ज्याचा वेदांताच्या हिताशी संभाव्य संघर्ष असू शकतो अशा सर्व भौतिक, आर्थिक आणि व्यावसायिक व्यवहरांशी संबंधित वार्षिक घोषणा सर्व संचालक, प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचारी आणि वरिष्ठ व्यवस्थापन करेल याची सुनिश्चिती अनुपालन अधिकारी करेल.

- अनुपालन अधिकारी संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांची यादी खालीलप्रमाणे एकत्र करेल:
  - कंपनीच्या आर्थिक विवरणांमध्ये प्रकट केल्यानुसार आरपीटी सुरु ठेवणे.
  - या धोरणाच्या अनुषंगाने आवश्यक मंजूरी मिळविण्यासाठी प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीपूर्वी प्रत्येक संबंधित पक्षासोबत अंमलात आणले जाण्याची शक्यता असलेले व्यवहार आणि अशा व्यवहारांचे अंदाजे मूल्य.

संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांची मंजुरी आणि पुनरावलोकन करण्याची प्रक्रिया

लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समिती

a. कंपनीचे व्यवहार पाहणऱ्या आरपीटी मंजुरी मॅट्रिक्सनुसार संबंधित पक्ष व्यवहारांसाठी लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व परवानगी घेणे आवश्यक आहे. संबंधित पक्ष व्यवहाराला आपली मंजुरी देताना लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समिती सर्व संबंधित घटकांचा विचार करेल.

b. कंपनीच्या संबंधित पक्ष व्यवहारातील बदलांसंबंधाने, सर्व बदलांसाठी लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व परवागी आवश्यक आहे.

c. कंपनीच्या अल्टीमेट होल्डिंग कंपन्यांसोबत, त्यांच्या उअपकंपन्यांसह, संबंधित पक्षीय व्यवहार (त्यानंतरच्या कोणत्याही बदलासह) ज्यात कंपनीची उपकंपनी पक्ष आहे परंतु कंपनी पक्ष नाही, त्याला लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व परवानगी आवश्यक आहे.

   वरील असूनही, वेदांता इनकार्पोरेटेड बहामाजची (पूर्वीची व्होल्कॅन इन्व्हेस्टमेंत्स लिमिटेड) (वेदांता रिसोर्सेस लिमिटेड आणि तिच्या उपकंपन्या वगळून) उपकंपनीसोबत संबंधित पक्ष व्यवहारासाठी ज्यामध्ये (त्यानंतरच्या कोणत्याही बदलासह) कंपनीची उपकंपनी पक्ष आहे पण कंपनी पक्ष नाही, त्याला लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्वपरवनगी आवश्यक आहे जर अशा व्यवहारांचे/ त्यानंतरच्या फेरबदलांचे मूल्य, वैयक्तिरित्या किंवा आर्थिक वर्षादरम्यानच्या आधीच्या व्यवहारांना/ फेरफारांना एकत्रित करुन घेतल्यास ते उपकंपनीच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणानुसार कंपनीच्या उपकंपनीच्या वार्षिक स्टॅन्डअलोन उलाढालीपेक्षा 10% जास्त असेल किंवा रु. 180 कोटी[1], यापैकी जे कमी असेल ते.

d. वरील मुद्दा क मध्ये घेतलेल्या व्यवहरांशिवाय इतरात, अशा व्यवहाराचे/नंतरच्या बदलाचे मूल्य वैयक्तिकरित्या केले असल्यास किंवा आर्थिक वर्षात मागील व्यवहार/फेरफारांसह घेतले असल्यास, उपकंपनीच्या अंतिम

लेखापरीक्षित वित्तीय विवरणानुसार कंपनीच्या सहाय्यक कंपनीच्या वार्षिक स्टँडअलोन उलाढालीच्या 10% किंवा रु. 16 कोटी1, यापैकी जे कमी असेल, अशा संबंधित पक्ष व्यवहारात (त्यानंतरच्या कोणत्याही फेरबदलासह) एकीकडे कंपनीची उपकंपनी पक्ष असेल (आणि कंपनी पक्ष नसेल) आणि दुसरीकडे कंपनीच्या उपकंपनीचे/कंपनीचे/ तिच्या उपकंपन्यांसह कंपनीच्या अल्टिमेट होल्डिंग कंपनीचे संचालक/केएमपी असतील तर त्यासाठी कंपनीच्या लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्वपरवानगी आवश्यक असेल.

e. कंपनीच्या दोन उपकंपन्यांमधील (जिथे एक गैर-संपूर्ण मालकीची असेल किंवा दोन्ही गैर-संपूर्ण मालकीची आहे) संबंधित पक्ष व्यवहरासाठी लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्वपरवानगी आवश्यक आहे जर अशा व्यवहाराचे/त्यानंतरच्या फेरबदलाचे मूल्य, वैयक्तिकरीत्या किंवा आर्थिक वर्षादरम्यान आधी झालेले व्यवहार/ बदल एकत्र केल्यास, कमी उलाढल असलेल्या कंपनीच्या उपकंपनीच्या वार्षिक स्टॅन्डअलोन उलाढालीपेक्षा 10% जास्त असेल.

f. संबंधित पक्ष व्यवहार (त्यानंतर कोणत्याही बदलासह) ज्यामध्ये एकीकडे कंपनीची सूचीबद्ध नसलेली उपकंपनी पक्ष आहे (पण कंपनी पक्ष नाही) आणि दुसरीकडे वर "क ते ई" मुद्द्यांमध्ये समाविष्ट नसलेली अन्य संबंधित पक्ष आहे, तेव्हा कंपनीच्या लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्वपरवानगी आवश्यक असेल जर अशा व्यवहाराचे/त्यानंतरच्या फेरबदलाचे मूल्य, वैयक्तिकरीत्या किंवा आर्थिक वर्षादरम्यान आधी झालेले व्यवहार/ बदल एकत्र केल्यास, उपकंपनीच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणात कंपनीच्या उपकंपनीच्या वार्षिक स्टॅन्डअलोन उलाढालीपेक्षा 10% जास्त असेल किंवा रु. 180 कोटी[1] असेल, यापैकी जे कमी असेल ते.

g. एकीकडे कंपनी व दुसरीकडे इतर कोणत्याही संबंधित नसलेल्या व्यक्ती किंवा संस्था अशा व्यवहारासाठी आणि त्याचा उद्देश आणि परिणाम कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीशी संब्धित पक्षाला लाभ करून देणे आहे, त्यासाठी कंपनीच्या लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्वपरवानगी आवश्यक आहे.

h. एकीकडे कंपनीची उपकंपनी व दुसरीकडे इतर कोणत्याही संबंधित नसलेल्या व्यक्ती किंवा संस्था अशा व्यवहारासाठी (त्यानंतर इतर कोणत्याही बदलासह) आणि त्याचा उद्देश आणि परिणाम कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीशी संब्धित पक्षाला लाभ करून देणे आहे, त्यासाठी कंपनीच्या लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्वपरवानगी आवश्यक आहे, जर अशा व्यवहाराचे/ त्यानंतरच्या बदलाचे मूल्य वैयक्तिकरीत्या किंवा आर्थिक वर्षादरम्यान आधी झालेले व्यवहार/ बदल एकत्र केल्यास, उपकंपनीच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणात कंपनीच्या उपकंपनीच्या वार्षिक स्टॅन्डअलोन उलाढालीपेक्षा 10% जास्त असेल.

i. कंपनी आणि तिच्या प्रवर्तक/प्रवर्तक गट घटकांमधील कोणत्याही नंतरच्या बदलांसह सर्व संबंधित पक्ष व्यवहारांना लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्वपरवानगी आवश्यक असेल.

j. कंपनीच्या कोणत्याही संचालक/केएमपींना मानधन, कमिशन, कोणतेही बदल/फेरफार यासह बैठक शुल्क इत्यादींसंबंधीच्या व्यवहारांना लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्वपरवानगी आवश्यक असेल.

k. लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती खालील अटींच्या अधीन राहून कंपनीने प्रस्तावित केलेल्या संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांसाठी सर्वांगीण मान्यता देऊ शकते, म्हणजे:
   a) अशी मान्यता पुनरावृत्तीचे स्वरूप असलेल्या व्यवहारांच्या बाबतीत लागू होईल;
   b) लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती अशा सर्वांगीण मान्यतेच्या गरजेबाबत स्वतःचे समाधान करेल आणि अशी मान्यता सूचीबद्ध घटकाच्या हिताची आहे;
   c) सर्वांगीण मान्यता निर्दिष्ट करेल:
      - संबंधित पक्ष (पक्षांचे) नाव, व्यवहाराचे स्वरुप, व्यवहाराचा कालावधी, व्यवहारात जी कमाल रक्कम असेल.
      - सूचक आधारभूत किंमत / वर्तमान करार केलेली किंमत आणि जर असेल तर किंमतीत भिन्नता करण्याचे सूत्र; आणि
      - इतर अशा स्थिती ज्या लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समिती योग्य वाटेल ती:

परंतु, जेथे संबंधित पक्षाच्या व्यवहाराची गरज आधीपासून दिसू शकत नाही आणि उपरोक्त तपशिल उपलब्ध नसतील, तेव्हा लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती अशा व्यवहारांमध्ये ज्यांचे मूल्य प्रति व्यवहार एक कोटी रुपयांपेक्षा जास्त नसेल अशा व्यवहारांसाठी सर्वांगीण मान्यता देऊ शकते.

d) लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती, किमान त्रैमासिक आधारावर, कंपनीने दिलेल्या प्रत्येक सर्वांगीण मंजुरीच्या अनुषंगाने केलेल्या संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांच्या तपशीलांचे पुनरावलोकन करेल;

e) अशा सर्वांगीण मान्यता एका वर्षापेक्षा अधिक काळासाठी वैध नसतील आणि एक वर्ष संपल्यानंतर त्यांना नव्याने मंजुरी घ्यावी लागेल.

f) खालील व्यवहारांना सर्वांगीण मार्गाने मंजुरी दिली जाऊ शकत नाही:
   - कंपनीच्या उपक्रमाची विक्री किंवा विल्हेवाट लावण्यासंदर्भातील व्यवहार;
   - व्यवसायाच्या समान्य मार्गक्रमात नसलेले किंवा आर्म्स लेंथ प्राईस नसलेले व्यवहार
   - मंडळाने निर्दिष्ट केलेल्या थ्रेशोल्डपेक्षा वरचे व्यवहार
   - कंपनी कायदा, 2013 अंतर्गत निर्दिष्ट किंवा त्याअंतर्गत केलेले नियम किंवा सेबी लिस्टिंग नियम अंतर्गत निर्दिष्ट इतर कोणतेही व्यवहार

l. लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीचे फक्त तेच सदस्य जे स्वतंत्र संचालक आहेत तेच संबंधित पक्ष व्यवहाराला मंजुरी देतील. लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीचा असा कोणताही सदस्य ज्याला कोणत्याही पक्ष व्यवहारात स्वारस्य असण्याची शक्यता आहे तो संबंधित पक्ष व्यवहारावर मतदान करणार नाही.

m. संबंधित पक्ष व्यवहार जो (1) व्यवसायाच्या सामान्य मार्गक्रमात नाही; किंवा (2) आर्म्स लेन्थ प्राईसमध्ये नाही, त्यासाठी लागू कायद्यानुसार मंडळाची किंवा भागधारकांच्या मंजुरीची आवश्यकता असेल.

n. जिथे अत्यावश्यकतांमुळे, संब्धित पक्ष व्यवहार लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या पूर्वपरवानगीशिवाय पार पडला, त्याचे लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समिती समाधान होईल असे सकारण स्पष्टीकरण देणे आवश्यक आहे. लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समिती, सर्व संबंधित बाबी विचारात घेऊन अशा व्यवहारांचे मूल्यमापन करेल आणि त्यानंतर असे व्यवहार केल्यापासून 3 (तीन) महिन्यांच्या कालावधीत अशा व्यवहारांना मान्यता देऊ शकते.

o. संबंधित पक्षाशी व्यवहार पूर्ण होण्यापूर्वी या धोरणानुसार त्यासाठी मंजुरी घेतली नसल्याची माहिती कंपनीला झाल्यास त्या प्रकरणाचे लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समिती पुनारवलोकन करेल आणि लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समिती सर्व संबंधित तथ्ये आणि व्यवहारासंबंधीची परिस्थिती विचारात घेईल आणि संबंधित पक्ष व्यवहाराला मंजुरी, सुधारणा किंवा तो समाप्त करण्यासह कंपनीला उपलब्ध असलेल्या सगळ्या पर्यायांचे मूल्यमापन करेल.

p. लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीने मंजुरी न मिळताच केलेल्या संबंधित पक्ष व्यवहाराला मंजुरी न देण्याचे ठरवल्याप्रकरणी, लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समिती योग्य असेल त्यानुसार व्यवहार थांबवणे किंवा भागधारकांची मंजुरी मिळवने, संबंधित पक्षाला नुकसान भरपाई देणे इत्यादीसह अतिरिक्त कृती निर्देशित करू शकते. संबंधित पक्षाच्या व्यवहाराच्या कोणत्याही पुनरावलोकना/मंजुरीच्या संबंधात, लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीला या धोरणाच्या कोणत्याही प्रक्रियात्मक आवश्यकतांमध्ये सुधारणा करण्याचा किंवा माफ करण्याचा अधिकार आहे.

q. सगळ्या आरपीटींची तिमाही माहिती कंपनी लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीसमोर पुनरावलोकनासाठी ठेवेल. दिलेली मंजुरी आणि प्रत्यक्ष व्यवहार यातील तुलना असलेला अहवाल व्यवस्थापन लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीसमोर सादर करेल.

लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीद्वारे मंजुरीला अपवाद

a. जर लिस्टिंग नियमांमधील नियम 23 आणि नियम 15 चा पोटनियम (2) सूचिबद्ध उपकंपनीला लागू असेल आणि जर उपकंपनी पक्ष आहे पण कंपनी पक्ष नाही अशा संबंधित पक्ष व्यवहारासाठी लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या पूर्वपरवानगीची आवश्यकता नाही.

b. जर लिस्टिंग नियमांमधील नियम 23 आणि नियम 15 चा पोटनियम (2) सूचिबद्ध उपकंपनीला लागू असेल आणि सूचिबद्ध उपकंपनीच्या लेखापरीक्षण समितीची पूर्वपरवानगी पुरेशी असेल तर सूचिबद्ध उपकंपनी आणि अशा सूचिबद्ध उपकंपनीची सूचिबद्ध नसलेली उपकंपनी दोन्ही जर पक्ष असतील पण कंपनी पक्ष नसेल तर अशा संबंधित पक्ष व्यवहाराला लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या पूर्वपरवानगीची आवश्यकता नाही.

c. पुढील संबंधित पक्ष व्यवहरांसाठी लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्वपरवानगी लागू नाही:
   i. नंतरच्या सर्व बदलांसह सर्व व्यवहार जे व्यवसायाच्या सामान्य मार्गक्रमात आहेत आणि आर्म लेन्थ प्राईसमध्ये आहेत आणि होल्डिंग कंपनी आणि तिच्या संपूर्ण मालकीची उपकंपनी यांच्यामध्ये प्रवेश केला आहे ज्यांची खाती अशा होल्डिंग कंपनीमध्ये एकत्रित केली गेली आहेत आणि सर्वसाधारण सभेत भागधारकांसमोर मंजुरीसाठी ठेवले आहेत; आणि
   ii. सूचीबद्ध होल्डिंग कंपनीच्या दोन पूर्ण मालकीच्या उपकंपन्यांमधील सर्व नंतरच्या बदलांसह सर्व व्यवहार, ज्यांची खाती अशा होल्डिंग कंपनीमध्ये एकत्रित केली जातात आणि मंजुरीसाठी सर्वसाधारण सभेत भागधारकांसमोर ठेवली जातात.

आरपीटींच्या मंजुरीसाठी लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीद्वारे पुनरावलोकन करावयाची माहिती

प्रस्तावित आरपीटीच्या मंजुरीसाठी कंपनी पुढील माहिती लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या पुनरावलोकनासाठी समाविष्ट करेल:

a. प्रस्तावित व्यवहाराचा प्रकार, भौतिक अटी व तपशील
b. संबंधित पक्षाचे नाव आणि त्याच्या चिंता किंवा स्वारस्याचे स्वरुप (आर्थिक किंवा अन्यथा) यासह त्या संबंधित पक्षाचे कंपनी किंवा तिची उपकंपनी यांच्याशी नाते;
c. प्रस्तावित व्यवहाराचा कालावधी (विशिष्ट कालावधी निर्दिष्ट केला जाईल)
d. प्रस्तावित व्यवहाराचे मूल्य
e. कंपनीच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीची टक्केवारी, ताबडतोब आधीच्या आर्थिक वर्षासाठी, जी प्रस्तावित व्यवहाराच्या मूल्याद्वारे दर्शविली जाते (आणि संपूर्णपणे नसलेल्या उपकंपनीचा समावेश असलेल्या आरपीटीसाठी, अशा उपकंपनीच्या वार्षिक उलाढालीच्या आधारावर अशी टक्केवारी मोजली जाते. स्वतंत्र आधार अतिरिक्त प्रदान केला जाईल);
f. जर व्यवहार कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीने केलेल्या किंवा दिलेल्या कोणत्याही कर्ज, आंतर-कॉर्पोरेट ठेवी, आगाऊ किंवा गुंतवणुकीशी संबंधित असेल:
   i. प्रस्तावित व्यवहाराच्या संदर्भात निधीच्या स्त्रोताचा तपशील;
   ii. जिथे कर्ज, आंतर-कॉर्पोरेट ठेवी, अग्रीम किंवा गुंतवणूक करण्यासाठी किंवा देण्यासाठी कोणतेही आर्थिक कर्ज आहे,
      - कर्जाचे स्वरुप
      - निधीची किंमत आणि
      - कालावधी;
   iii. करार, कार्यकाळ, व्याज दर आणि परतफेडीचे वेळापत्रक यासह लागू अटी, सुरक्षित की असुरक्षित; सुरक्षित असल्यास, सुरक्षिततेचे स्वरूप; आणि
   iv. आरपीटीच्या अनुषंगाने अशा निधीचा अंतिम लाभार्थी ज्या उद्देशासाठी निधी वापरेल तो.
g. आरपीटी कंपनीच्या हिताचा का आहे याचे समरपक स्पष्टीकरण
h. मूल्यांकनाची प्रत किंवा बाह्य पक्ष अहवाल, जर अशा अहवालावर अवलंबून राहिले असेल तर;
i. प्रतिपक्षाच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीची टक्केवारी जी ऐच्छिक आधारावर प्रस्तावित आरपीटीच्या मूल्याद्वारे दर्शविली जाते;
j. इतर कोणतीही माहिती जी संबंधित/ प्रासंगिक असू शकते

कंपनीची लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समिती दीर्घकालीन (एक वर्षापेक्षा जास्त) किंवा आवर्ती आरपीटीच्या स्थितीचे वार्षिक आधारावर पुनरावलोकन करेल.

मंडळ

a. कंपनीचा सहभाग असलेला कोणताही संबंधित पक्ष व्यवहार 1) व्यवसायाच्या सामान्यक्रमात नाही, किंवा (2) आर्म्स लेन्थ प्राईसमध्ये नाही म्हणून, लेखापरीक्षन व जोखीम व्यवस्थापन समितीने मंडळाकडे मंजुरीसाठी पाठवला तर मंडळ, व्यवहाराचे स्वरुप, भौतिक अटी, किंमत ठरवण्याची पद्धत आणि व्यवहारात पडण्यासाठीचे व्यावसायिक तर्क अशा घटकांचा विचार करेल.

b. सर्व सामग्रीशी संबंधित पक्ष व्यवहारांना त्यानंतरच्या भौतिक सुधारणांसह, ज्यांना भागधारकांची पूर्व-मंजुरी आवश्यक आहे, त्यांना प्रथम मंडळाची पूर्व परवानगी आवश्यक आहे.

c. मंडळाचा कोणताही सदस्य किंवा मुख्य व्यवस्थापकीय कर्मचारी ज्याला कोणत्याही संबंधित पक्ष व्यवहारात स्वारस्य आहे तो संबंधित पक्ष व्यवहारवर मतदान करणार नाही.

भागधारक

लिस्टिंग नियम

a. लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीने परिभाषित केल्यानुसार सर्व सामग्री संबंधित पक्ष व्यवहार आणि त्यानंतरच्या भौतिक बदलांना सामान्य ठरावाद्वारे भागधारकांची पूर्व परवानगी आवश्यक असेल आणि संस्था विशिष्ट व्यवहाराशी संबंधित पक्ष असो किंवा नसो, कोणताही संबंधित पक्ष अशा ठरावांना मंजूरी देण्यासाठी मतदान करणार नाही;

b. कंपनी कायदा आणि लिस्टिंग नियमांच्या अंतर्गत मंजुरीच्या आवश्यकतांचे वेगळे व स्वतंत्रपणे पालन करेल.

लिस्टिंग नियमांतर्गत भागधारकांच्या मंजुरीला अपवाद

a. पुढील प्रकरणांमध्ये सामग्री संबंधित पक्ष व्यवहरांना भागधारकांच्या मंजुरीची आवश्यकता नसेल:
   i. होल्डिंग कंपनी आणि तिची पूर्ण मालकी असलेली उपकंपनी ज्यांची खाती अशा होल्डिंग कंपनीमध्ये एकत्रित केली जातात अशांमधील नंतरच्या बदलांसह सर्व व्यवहार मंजुरीसाठी सर्वसाधारण सभेत भागधारकांसमोर ठेवली जातात अशा सर्व.
   ii. सूचीबद्ध होल्डिंग कंपनीच्या दोन पूर्ण-मालकीच्या उपकंपन्यांमधील सर्व नंतरच्या बदलांसह सर्व व्यवहार, ज्यांची खाती अशा होल्डिंग कंपनीमध्ये एकत्रित केली जातात आणि मंजुरीसाठी सर्वसाधारण सभेत भागधारकांसमोर ठेवली जातात.

b. सूचीबद्ध उपकंपनी पक्ष आहे पण कंपनी पक्ष नाही, जर नियम 23 आणि नियम 15चा पोटनियम (2) अशा सूचीबद्ध उपकंपनीला लागू असतील तर संबंधित पक्ष व्यवहारासाठी कंपनीच्या भागधारकांची पूर्व मंजुरी आवश्यक नसेल. याशिवाय, वर संदर्भीत केल्याप्रमाणे सूचीबद्ध उपकंपनीच्या सूचिबद्ध नसलेल्या उपकंपन्यांच्या संबंधित पक्ष व्यवहारासाठी, सूचीबद्ध उपकंपनीच्या भागधारकांची पूर्वपरवानगी पुरेशी असेल.

c. याशिवाय, दिवाळखोरी संहितेच्या कलम 31 अंतर्गत मंजुर केलेल्या ठराव योजनेच्या संदर्भात वरील आवश्यकता लागू होणार नाहीत, ठराव योजना मंजूर झाल्यापासून एक दिवसाच्या आत मान्यताप्राप्त स्टॉक एक्स्चेंजला घटनेचा खुलासा केला जाईल याच्या अधीन.

कंपनी कायदा. 2013

a. कायद्याच्या कलम 2(76) मध्ये परिभाषित केल्यानुसार संबंधित पक्षासोबतचे सर्व व्यवहार जे : (अ) व्यवसायाच्या सामान्य मार्गात किंवा आर्म्स लेन्थवर नाही; आणि (ब) जे कंपनी कायदा, 2013 अंतर्गत विहित केलेल्या मर्यादेपेक्षा जास्त आहेत, ज्यात कोणतेही बदल किंवा सुधारणा समाविष्ट आहेत, ज्यांना भागधारकांची मंजुरी आवश्यक आहे, त्यांना कंपनीच्या सर्वसाधारण सभेत पारित केलेल्या ठरावाद्वारे भागधारकांची मान्यता आवश्यक असेल; आणि अशा प्रकरणांमध्ये व्यवहाराशी संबंध असलेला (ले) संबंधित पक्ष अशा ठरावांवर मतदान करणार नाही.

b. कायदा आणि लिस्टिंग नियमांतर्गत मंजुरीसाठीच्या आवश्यकतांचे पालन कंपनी वेगवेगळे व स्वतंत्रपणे करेल.

आरपीटींच्या विचारार्थ भागधारकांना माहिती प्रदान केली जाईल.
कंपनी कायदा, 2013 अंतर्गत आवश्यकतेव्यतिरिक्त, कोणत्याही प्रस्तावित आरपीटीसाठी मंजूरी मिळविण्यासाठी भागधारकांना पाठवल्या जाणाऱ्या सूचनेमध्ये स्पष्टीकरणात्मक विधानाचा भाग म्हणून खालील माहिती समाविष्ट केली जाईल:

a. कंपनीच्या व्यवस्थापनाने लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन समितीला दिलेल्या माहितीचा सारांश
b. प्रस्तावित व्यवहार कंपनीच्या हिताचा का आहे याचे समर्पक स्पष्टीकरण
c. जेथे कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीने केलेले किंवा दिलेले कोणतेही कर्ज, आंतर-कॉर्पोरेट ठेवी, अग्रीम आणि गुंतवणूक यांच्याशी संबंधित व्यवहार असल्यास:
    i. प्रस्तावित व्यवहाराच्या संदर्बात निधीच्या स्त्रोताचा तपशील;
    ii. जिथे कर्ज, आंतर-कॉर्पोरेट ठेवी, अग्रीम किंवा गुंतवणूक करण्यासाठी किंवा देण्यासाठी कोणतेही आर्थिक कर्ज आहे,
        - कर्जाचे स्वरुप
        - निधीची किंमत आणि
        - कालावधी;
    iii. करार, कार्यकाळ, व्याज दर आणि परतफेडीचे वेळापत्रक यासह लागू अटी, सुरक्षित की असुरक्षित; सुरक्षित असल्यास, सुरक्षिततेचे स्वरूप; आणि
    iv. आरपीटीच्या अनुषंगाने अशा निधीचा अंतिम लाभार्थी ज्या उद्देशासाठी निधी वापरेल तो.
d. प्रस्तावित व्यवहाराच्या संदर्भात कंपनी मूल्यांकन किंवा इतर बाह्य अहवाल, यावर अवलंबून असेल असे विवरण भागधारकांच्या नोंदणीकृत ईमेल पत्त्याद्वारे उपलब्ध करून दिले जाईल;
e. प्रतिपक्षाच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीची टक्केवारी जी ऐच्छिक आधारावर प्रस्तावित आरपीटीच्या मूल्याद्वारे दर्शविली जाते;
f. इतर कोणतीही माहिती जी संबंधित/ प्रासंगिक असू शकते

संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांना मंजुरी देण्यासाठी लेखापरीक्षण व जोखीम व्यवस्थापन आणि संचालक मंडळासाठी घटक/ मार्गदर्शक तत्त्वे

संबंधित पक्ष व्यवहाराला मंजुरी दिली जाऊ शकते की नाही हे निश्चित करण्यासाठी पुढील घटक विचारात घेतले जाऊ शकतात:

a. संबंधित पक्ष व्यवहार कंपनीच्या सामान्य मार्गक्रमात आहे का;

b. संबंधित पक्ष व्यवहार आर्म्स लेन्थ आधारावर आहे का;

c. उपलब्ध पर्यायांची तुलना करून, असल्यास, संबंधित पक्षाच्या व्यवहारात कंपनीला प्रवेश करण्यासाठी व्यवसायाच्या सोयीची पुरेशी कारणे आहेत का;

d. संचालक किंवा केएमपी संबंधी आरपीटीच्या बाबतीत, संबंधित संचालक किंवा केएमपी या विषयसूची मुद्द्यावर मतदान करण्यापासून दूर राहतील हे सुनिश्चित केले आहे का;

e. प्रस्तावित संबंधित पक्षाच्या व्यवहारामध्ये प्रस्तावित व्यवहाराच्या परिणामी किंवा त्याच्या संबंधात उद्भवू शकणारे कोणतेही संभाव्य प्रतिष्ठा/नियामक जोखीम समाविष्ट आहेत का;

f. व्यवहाराचा आकार, संबंधित पक्षाची एकूण आर्थिक स्थिती, संबंधित पक्षाच्या हिताचे प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष स्वरूप लक्षात घेऊन संबंधित पक्षाच्या व्यवहारामुळे, व्यवहारातील संबंधित पक्ष आणि लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती किंवा संचालक मंडळास संबंधित असे इतर घटक यामुळे कंपनीच्या कोणत्याही संचालक किंवा प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचाऱ्यांसाठी हितसंबंधाचा अयोग्य संघर्ष असेल का.

अहवाल व खुलासे

a. कॉर्पोरेट गव्हर्नन्सवरील अनुपालन अहवालासह सर्व सामग्री संबंधित पक्ष व्यवहारांचे तपशील संबंधित पक्षांसोबतच्या कोणत्याही नंतरच्या भौतिक बदलांसह त्रैमासिक तत्त्वावर उघड केले जातील.

b. कायद्याच्या कलम 188(1) मध्ये संदर्भित संबंधित पक्षांसोबतच्या करारांचे किंवा व्यवस्थेचे तपशील फॉर्म AOC-2 मध्ये संचालकांच्या अहवालात उघड केले जातील.

c. सूचिबद्ध संस्था स्टॉक एक्स्चेंजला, दर सहा महिन्यांनी त्यांच्या स्वतंत्र आणि एकत्रित आर्थिक निकालांच्या प्रकाशनाच्या तारखेला संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांचे प्रकटीकरण, सेबीने वेळोवेळी निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे नमुन्यात सादर करेल आणि ते आपल्या संकेतस्थळावर प्रकाशित करेल. .

d. कंपनी आपल्या संकेतस्थळावर संबंधित पक्षाच्या व्यवहारांशी संबंधित धोरण स्पष्ट नमूद करेल आणि वार्षिक अहवालात त्याची वेब लिंक देईल.

मर्यादा व सुधारणा

या धोरणाच्या तरतुदी आणि कायदा किंवा लिस्टिंग विनियम किंवा इतर कोणतेही वैधानिक अधिनियम, नियम, अशा कायद्याच्या तरतुदी किंवा लिस्टिंग विनियम किंवा वैधानिक कायदा यांच्यातील कोणताही संघर्ष झाल्यास, नियम या धोरणापेक्षा महत्त्वाचे व प्रचलित असतील.